

N:o 50.

Ank. till Riksd. Kansli d. 11 Mars 1867, kl. 5 e. m.

Lag-Utskottets Utlåtande, i anledning af väckta motioner om ändring af gällande stadganden i fråga om skyldighet att bygga och underhålla allmänna vägar och broar.

Uti särskilda, i ofvanberörda ämne inom Andra Kammaren väckta motioner har blifvit föreslaget:

af Herr *P. U. Ljuslin* (motion N:o 167), "att Riksdagen täcktes besluta, att väg- och brounderhållsskyldigheten så väl vinter- som sommartiden skiljes från jordbruket och öfverflyttas på Staten, samt att nödiga anslagsmedel dertill beredas"; —

samt af Herr *C. Orre* (motion N:o 35), "att Riksdagen behagade besluta aflåta en underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t derom, att Kongl. Maj:t täcktes nådigst förordna, att den på grund af Kongl. Förordningen den 13 September 1790 utgående betalning för allmänna vägarne underhåll *vintertiden* måtte komma att utgå efter fyrk, med rättighet för hvarje socken eller härad att angående beloppet i behörig ordning besluta".

Dessa motioner hafva blifvit till Lag-Utskottets behandling öfverlemnade, hvadan Utskottet nu går att öfver desamma sig yttra.

Hvad dervid först angår Herr *Ljuslins* förslag om väghållningsskyldighetens öfverflyttande på Staten, för att dymedelst bereda jordbrukaren en lättnad, så är frågan derom ingalunda ny. Äfven vid föregående riksmöten hafva flera

förslag i enahanda syftning blifvit framställda, men hvarken af Sammansatta Lag-samt Allmänna Besvärs- och Ekonomi-Utskottet, som haft dessa frågor till behandling, förordade eller af Rikets Ständer bifallna. De skäl, Utskottet för sitt afstyrkande anfört, hafva hufvudsakligen varit: att vägarne underhåll genom Statens försorg skulle medföra mångdubbelt större omkostnad, än hvartill detta besvär nu uppgår, till följd hvaraf det med säkerhet borde kunna antagas, att den andel i skattebidragen, som komme att på jordegendomen belöpa, skulle blifva föga mindre om icke mera betungande, än det besvär, nu å densamma ligger, och vinsten alltså endast blifva vissheten, att denna tunga drabbade alla medborgare lika; att, om Staten skulle öfvertaga väghållningsbesväret, sådant svårigen kunde utföras på annat sätt, än genom arbetets öfverlåtande på entreprenad till enskilde, hvarvid likväl landets stora areal och dess i förhållande dertill ringa folkmängd otvifvelaktigt skulle hindra den konkurrens, som vid entreprenad-auktioner måste tagas i anspråk, om ej fritt fält skulle lemnas åt vinningslystnaden; att den penningesumma, Staten finge utbetala, under en eller annan form skulle tagas från de skattskyldige och att sannolikt vore, det jordbrukaren, äfven om han finge flere, nu icke väghållningsskyldige, att jemte sig lemna bidrag, likväl skulle komma att i form af skattebidrag vidkännas den betydligaste delen af detta onus, samt att det för mången torde blifva mera kämbart att med penningar lösa sig ifrån väghållningsskyldigheten, än att, såsom nu är fallet, med egna dragare och eget husfolk fullgöra detta besvär.

Dessa skäl synas Utskottet fortfarande giltiga. För vinnande af det utaf motionären åsyftade ändamål hafva redan vid sistlidna riksmöte åtgärder blifvit af Rikets Ständer vidtagna. Med anledning af flera i ämnet då väckta motioner, beslöto nemligen Rikets Ständer en underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t, deruti Rikets Ständer, med uttryckande af deras åsigt om rättvisan och billigheten deraf, att väghållningsbesväret inom kommunerna å landet utsträcker till alla skattskyldiga samt, med vissa undantag och modifikation, utgöres efter det fyrktal, en hvar har sig åsatt, i underdånighet anhållit, att Kongl. Maj:t täcktes, i öfverensstämmelse dermed, låta utarbete och, så snart ske kunde, till Riksdagen framlägga nådig Proposition i ämnet.

Vid detta förhållande föranlåtes Utskottet hemställa,

att Herr Ljuslins ifrågavarande motion må lemnas utan vidare afseende.

Beträffande derefter Herr Orres förslag rörande grunden för gäldande af betalning för allmänna vägars underhåll vintertiden, så enär Rikets Ständers ofvanberörda skrifvelse afser ett fullständigt ordnande af väghållningsskyldigheten utan inskränkning till viss årstid, hvadan det förslag, som i anledning af samma skrifvelse är att förvänta, utan tvifvel kommer att innehålla bestämmelser jemväl

i nu ifrågavarande hänseende, anser Utskottet någon särskild hemställan i föreslagna syftet ej erforderlig; och Utskottet får i anledning deraf tillstyrka,
att ej eller Herr Orres omförmälda motion må till någon vidare åtgärd föranleda.

Stockholm den 21 Februari 1867.

På Utskottets vägnar:

ERIC SPARRE.

N:o 51.

Ank. till Riksd. Kansli d. 11 Mars 1867, kl. 5 e. m.

Lag-Utskottets Utlåtande, i anledning af väckta motioner rörande indelning och underhåll af byvägar.

Med framhållande af vigten och önskvärdheten deraf, att byvägar blefve försatta i fullt farbart skick, hvilket för närvarande åtminstone icke i allmänhet vore händelsen, hafva Herrar *C. Orre* och *A. J. Sandstedt* uti särskilda, inom Andra Kammaren väckta motioner (N:is 33 och 61), hvilka blifvit till Lag-Utskottets behandling öfverlemnade, föreslagit:

Herr *Orre*, "att Riksdagen behagade besluta aflåtandet af underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t, innefattande Riksdagens underdåniga anhållan, att Kongl. Maj:t täcktes utfärda författning derom, att till byvägar skola räknas sådana, hvilka till kyrkoväg af något hemman inom socknen gagnas: att i underhållet deraf skola deltaga alla hemman inom socknen, som sig af vägen i nämnda egenskap eller i och för så kallade hemkörslor betjena: att vägen, som årligen bör synas af någon dertill af kommunen vald sakkunnig person, bör till underhåll på ofvannämnda hemman delas efter förmedlade hemmantalet: samt att försummadt underhåll deraf medför samma påföljd, som angående allmänna vägarne upprätthållande sommar- och vintertiden är stadgad";